СПІЛКА СОЦІЯЛІСТИЧНИХ РАДЯНСЬКИХ РЕПУБЛИК

На Радянській Україні жваво дебатуєть ся нині важна справа створеня **Спілки Соціялістичних Радянських Републик на Сході Европи.** Подаємо за харківським "Комуністом" (орґаном Центрального Комітету Комуністичної Партії України) і "Вістями Всеукр. Центр. Виконавчого Комітету" важнійші вістки в сій справі.

ЗАПИТ ПРО ВЗАІМОВІДНОСИНИ МІЖ РАДЯНСЬКИМИ РЕПУБЛИКАМИ.

На засіданю сесії Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету, 15 жовтня, **тов. Квірінґ,** після внесеня пропозиції про висловлене довіря правительству, зробив таку заяву:

"Крім пропозиції — висловити повне признане політики нашого правительства, я маю ще скласти таку заяву. Депутати Київської, Донецької і Харківської ґуберній доручили мені поставити перед сесію Всеукр. Центр. Викон. Комітету і Правительством питане про взаїмні відносини між Українською Републикою і Російською Соц. Федер. Сов. Републикою і між всіма Радянськими Републиками. Ми істнуємо, яко незалежна Република, на договорних відносинах з Російською Радянською Републикою. Одначе сі договорні відносини не вичерпуючо і не з потрібною ясністю викладені та зафіксовані по всіх питанях. Цілу низку питань нам доводить ся розвязувати до певної міри на підставі витвореного звичаю, а не на ґрунті твердо встановлених і зафіксованих конституційних норм. От чому **ми повинні — особливо нині, перед лицем міжнародного капіталу, що продовжує й далі напирати на нас** — цілком ясно поставити справу взаїмовідносин між Радянськими Републиками.

З другого боку, ми не можемо не взяти на увагу того, що нова економічна політика зміцнює всякі дрібнобуржуазні настрої, котрі можуть знайти своє виявлене, між иншим, і **в зміцненю національного руху — як шовіністично-українського так, в рівній мірі, і великодержавно-російського.**

Сі міркованя ставлять перед нами завдане — установити з цілковитою ясністю і вичерпуючою повнотою взаїмні відносини між Радянськими Републиками, тим більше, що пятилітне істноване Републик дає нам досить матеріялу для остаточного і міцного встановленя взаємних відносин, котрі повинні звестись до дійсного обєднаня всіх наших сил, у всіх напрямках, проти спільного ворога". (Голоси: "Правильно!" і оплески.)

ВІДПОВІДЬ ПРАВИТЕЛЬСТВА НА ЗАПИТ.

Голова Ради Народних Комісарів **тов. Раковський** дав, в імени Правительства, слідуючу відповідь на повисше запитане трох делеґацій в справі взаємовідносин між Українською й иншими Радянськими Републиками:

"Я на самім початку заявив, що повний доклад Правительство зробить Зїздови Рад, тому в моєму теперішному докладі є богато пробілів і — між иншим — є й пробіл, на який вказують в своїм запитаню депутати Донецької, Київської і Харківської ґуберній, в запитаню, сформулованім товаришем Квірінґом.

В розвитку революції і в дальшім скріпленю революційного фронту **справа взаємовідносин між Радянськими Републиками має надзвичайно велике значінє, не тільки внутрішне але й зовнішне.** Наші міжрепубликанські відносини **є величезною історичною проблемою орґанізації нового типу держав, держав соціялістичних.**

В 1920 році ми підписали відомий договір між Україною і Росією; подібні до сього договору були підписані потім договори між Росією і иншими Радянськими Републиками, а ще пізнійше — і з Далеко-Східною Републикою і з Хивою, котрі є демократичними републиками. **В той час ми говорили,** що підписаний нами договір має директивний характер і **що наші міждержавні відносини ми будемо будувати на англійський зразок,** тобто не на основі писаної конституції, а на ґрунті розвязаня практичних завдань, що випливали з внутрішнього федерального житя. Про те, треба сказати, що поставлене тут запитане цілком обґрунтоване, бо нині ми дійшли до такого моменту, коли треба йти далі в тім будівництві, котре ми почали в 1920 році.

Нині, — коли нова економічна політика — з одного боку — дає можливість розвитку націоналістичним дрібнобуржуазним силам, з другого — виявляє зміну віх і з боку міжнародних держав, — необхідно надати повну ясність взаємовідносинам між Републиками. Я приведу тут два приклади. З одного боку, українські націоналістичні круги дивлять ся на нашу працю в сій галузи так: "Большевики популяризують і стверджують українську державність, орґанізують українську школу то що. Се добре. Се нам пригодить ся". Одним словом, вони думають, що завтра вони — українські націоналісти — запорядкують в тій українській державі. А російські зміновіховці підходять до нас, оцінюють нашу працю в напрямі встановленя союзних відносин між републиками, зовсім инакше. Вони кажуть: "Та й хитруни-ж ті большевики! Царське правительство длятого, щоб заволодіти Україною, вживало найбільш брутального насильства. А большевики беруть ся до справи тонко: на початку утворили Радянську Україну, а потім помалесенько знищуватимуть її і, таким чином — тихо та мирно — добють ся того самого, чого добивалось царське правительство насильством".

От, товариші, як дивлять ся на нашу політику російські і українські націоналістичні круги. Иншими словами: що се значить? Нічо инше, як те, що врешті робітництво і селянство мають бути обдурені, бо **ми-ж завше говорили, що революція здійснила два льозунґи: освободжене працюючого люду і освободжене народів, що були поневолені царським правительством.** І от сими двома льозунґами, котрі ми вважали нашим активом, нашим доробком, котрими ми повинні гордитись, сими двома льозунґами ми повинні, на думку наших ворогів, пожертвувати ради якоїсь політики жонглєрства. Одні з наших ворогів хочуть зробити сей льозунґ освободженя національностий зброєю для боротьби з соціялістичною революцією, а другі — на сім самім льозунґови хочуть побудувати політику національного гнету. Робітнича кляса, коли її обдурюють буржуазні дипльомати, може опинитись в такім становищі, що примушена буде також обдурювати. **Але робітнича кляса перестане бути робітничою клясою, комуністична партія вже не буде комуністичною партією, коли вона почне обдурювати робітничу клясу. Але сього, звичайно, ніколи не буде.**

Немає сумніву в тому, як правильно сказав тов. Квірінґ, що ми повинні мати єдиний фронт нашої внутрішної політики. В нашій зовнішній політиці ми повинні спаяти нашу републику сильнійше, ніж то було до сього часу. Орґанізаційно між нами, між републиками, **повинен бути дійсний союз,** дійсні загальні орґани в господарських питанях, в питанях про концесії, в питанях зовнішної політики. **Але се не будуть орґани Росії, України або Грузії. Сі орґани будуть орґанами Радянської Соціялістичної Спілки, котрі виявлятимуть волю всеї федерації. Комуністична партія не буде на стільки дурною і безглуздою, щоб замкнути ланцух історичного розвитку, оголосивши, що сих републик нема, що вони якимсь чудом перетворились в Росію.** Товариші! Такого безглуздя можуть сподіватись від нас тільки наші вороги, але вони не діждуть сього! Ніколи Спілка Соціялістичних Републик не замкне ланцуха революції для народів, що будуть добровільно приєднуватись до нього! Я не знаю, чи всі ясно розуміють зміст моїх слів, але далі пояснювати своєї думки я не хочу! (Серед депутатів рух.) — Сей ланцух ми повинні тримати за обидва кінці. В сьому питаню нема росходжень між українським і російським правительствами.

Без сумніву, то вже буде залежати від волі депутатів, щоб се питане було розроблене як слід, щоб йому було надано певні конкретні форми у відношеню до наших господарських орґанів і утвореня загального федеративного центра — виразника федеративної волі всіх републик. Се значить, що між всіма републиками буде встановлено тісний звязок обєднаня, в наслідок чого всі републики повинні стати більш сильними і міцними. **Поза сим для радянських републик нема спасеня!** Навіть українські націоналісти зрозуміли се і говорять вже, що коли-б Україна не була радянською і не опиралась на Совітську Росію, то знова вернулась би до часів Богдана Хмельницького, Дорошенка і тих гетьманів, котрі йшли на поклон то до московського царя то до турецького султана, з проханем взяти їх під свою опіку. **Радянська Україна дала можливість Україні стати дійно політично самостійною країною.** І нехай українські націоналісти і націоналісти инших републик знають, що проти всяких намірів і спроб викликати ворожнечу між народами окремих републик ми знайдемо досить рішучих засобів, щоб розбити ті спроби наших ворогів.

Бажано було би, щоб в пяту річницю жовтневої революції в нашій федеративній конституції було зроблено ступінь наперед, до більш тісного обєднаня Радянських Републик, до створеня єдиних федеративних орґанів при збереженю наших прав в середині кождої републики, — орґанів, котрі допомогли би нам міцнійше, з більшим успіхом витримати єдиним пролетарським революційним фронтом натиск єдиного фронту міжнародного капіталу. (Довгі бурливі оплески.)

(Дальше буде.)

ВСЕРОСІЙСЬКИЙ ЗЇЗД Р. К. С. М.

Дня 11. жовтня відкрив ся 5-ий зїзд членів Російського Комуністичного Союза Молоді. Прибуло 350 делеґатів з рішаючим голосом і 30 з дорадчим.

Від Леніна зїзд одержав привітну телеґраму такого змісту: "Дорогі товариші! Дуже жалую, що не можу особисто привитати вас. Бажаю праці вашого 5-го зїзду всякого успіху. Я певний, що молодь зуміє розвивати ся так успішно, щоби до того часу, як наспіє момент світової революції, вона могла бути на висоті завдань. З комуністичним привітом Улянов-Ленін".

На зїзд прибуло богато видних діячів комуністичного руху як Кон, Калінін, Троцький, Бухарін, Радек, Луначарський і инші.

Між иншим Луначарський привитав зїзд від Наркомоса тими словами: "Наша перемога залежить тепер від утвореня міцної пролетарської інтеліґенції. Завдане ідеольоґічної боротьби з впливом НЕП — се завдане боротьби за те, з ким підуть молоді сили і в сьому полягає практична вага ідеольоґічної боротьби. Сучасна хвилина висуває культурний фронт на перше місце".

Відомий економіст Богданов реферував справу економічного положеня. В зїзді беруть участь представники комуністичних спілок молоді цілого простору радянських републик.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісти".

СУЧАСНИЙ КИТАЙ.

Селянство. — Пролетаріят. — Буржуазія. — Інтеліґенція. — Армія. — Місцева самоуправа. — Заграничний капітал.

"Іманіте", орґан французької комуністичної партії, містить огляд сучасного Китаю. Наводимо його в уривках.

"Економічна будова всякої країни, пише автор огляду, кладе завсігди свою печать на ціле її суспільне житє. В Китаю селянство, яке складаєть ся з дрібних землевласників, є найважнійшою клясою. І єсли у всіх країнах світа селянство відріжняєть ся духовою і політичною відсталістю, то се тим більше правильним є для Китаю з його тисячлітними традиціями, які творять неначе-б другий характер кождого землероба. Треба також взяти в рахунок величезну темноту китайського селянина, тягар релігії, яка приучує його до відмови від житєвого добробуту, і тоді нам стане зрозумілою його звичайна пасивність, яка час від часу перериваєть ся дикими вибухами, як, наприклад, боксерське повстанє.

Рядом з селянством в Китаю є пролетаріят, незначний числом (2—3 процент загального населеня), який сконцентрований довкола кількох великих осередків і зовсім некваліфікований. Особливо численними є ремісники і кулі (носильщики). Кваліфікованих робітників тепер нараховуєть ся дуже мало. Само собою розуміє ся, що клясова свідомість китайського пролетаріяту лишає богато до бажаня. Він є лише на першій ступені свого розвитку.

За послідні роки він орґанізує синдикати (профсоюзи), пробує страйкувати і вирвати у своїх експльоататорів деякє поліпшенє свого положеня. Але він ще не представляє активної політичної сили.

Відносно китайської буржуазії, то вона також слаба. Головною основою її діяльности є зовнішна торговля. Инші-ж области економічної діяльности захоплені заграничним капіталом. Тому суспільний вплив китайської буржуазії є просто пропорціональний до степени капіталістичного розвитку нинішного Китаю. В таких містах як Шангай, Кантон, Ганьков, можно ще бачити буржуазію, подібну до европейської; але в инших містах її зовсім не видно.

Є ще незначна суспільна верства — інтеліґенція, аванґард якої творять студенти. Як дуже малочисленна, китайська інтеліґенція не грає важної ролі в Китаю".

Говорячи дальше про китайську буржуазію, автор огляду відмічає її "провінціональний патріотизм", свідомість і клопоти інтересами лише своєї провінції, при цілковитім іґнорованю інтересів і потреб країни як цілости.

Визначну ролю в Китаю грає урядовництво і бюрократія. З старинних часів бюрократія творить замкнену касту, яка призвичаїлась жити на средства держави і захопила всі адміністраційні посади. Ніякі історичні переміни не перешкодили її затриматись до сего часу. В політичнім відношеню китайське урядництво — аморфна маса, готова служити всякому, хто її буде платити.

Таким робом, в Китаю майже нема соціяльно-активних елементів. Індеферентизм і пасивність дуже характеристичні для китайського суспільства, завядки котрим якабудь активна і зорґанізована сила може легко панувати в країні. Подібна сила істнує; се — армія. В минувшині китайська армія грала рішаючу ролю у внутрішних революціях, або точнійше — в династичних переворотах. Послідні три династії — монгольську (1280—1368), Мінґів (1368—1644) і манджурську (1644—1911) повалила армія, яка користаєть ся в Китаю великим впливом і до тепер.

Слідуюча часть огляду присвячена своєрідному явищу китайського житя, т. зв. "провінціоналізму". Діло в тім, що попередна китайська імперія складалась з 22-ох провінцій, з котрих 18 складали власне Китай, а инші 4 (Манджурія, Монголія, Тибет і Східний Туркестан) були в дійсности васальними областями Китаю. Кожда з тих 22-ох провінцій представляла собою відокремлений і замкнений світ.

Правлінє в країні цілковито місцеве, що особливо є замітним в фінансовій і воєнній галузях.

Китайська република також усвоїла сей порядок правліня. Тимчасом, підчас внутрішних заворушень і горожанської війни воно грає для неї велику рішаючу ролю.

Цілковито окремо стоїть в китайськім суспільнім житю заграничний капітал, який є одним з найважнійших його факторів. До революції 1911 року заграничний капітал, опираючись на армати і дреднавти, а в разі потреби — на свої десантні відділи, жорстоко експльоатував китайський народ і клав свою зелізну лапу на ціле політичне житє країни. В Північнім Китаю, в Манджурії і Монголії зударялись між собою російські і японські імперіялісти. На крайнім полудни і в центрі Китаю оперували Американці і Анґлійці. Німеччина заволоділа Шан-Тунґом. Франція "устроїлась" в ріжних місцях, на півночі і в середнім Китаю. Навіть Італія претендувала хоч на незначну часть країни. Бельгія вложила свої капітали в китайські зелізні дороги.

Всі ті капіталістичні хижаки, які хоч і конкурували між собою, все-ж таки мали спільні інтереси, що заключались в затриманю слабости китайського державного орґанізму. Тому вони противились створеню сильної центральної власти, попираючи "провінціоналізм", ворожнечу між висшими урядниками і всякі політичні інтриґи.

Японія в сім відношеню відріжнялась спеціяльною безцеремонністю. Токійське правительство ні перед чим не остановлялось в своїм стремлїню перешкодити скріпленю китайської держави. Так підчас диктатури Юан-Ші-Кая Японія дала схороненє революційному провідникови Сун-Ят-Сенови. А в 1917 році вона піддержувала північних монархістів проти републиканців полудня.

І в нинішнім житю Китаю, можна сказати, нема нічого чисто китайського. При всякій події сейчас же повстає питанє: якими заграничними інтересами воно опреділить ся?

Бо кожда заграничка держава або ґрупа держав вживає в Китаю всяких средств для здійсненя своїх заборчих цілий.

МУССОЛІНІ ПРИВЕРТАЄ КАПІТАЛІСТАМ ВТРАЧЕНІ ПРИВІЛЕЇ.

РИМ. — Кабінет премієра Муссоліні постановив перевести слідуючі реформи:

1. Знести заведений соціялістами закон, після якого правительство має точний рекорд всіх цінних паперів, виданих індустріяльними підприємствами.

2. Завести новий безпосередний податок від доходів робітників і селян.

3. Передати приватним підприємствам ті зелізничі, телеґрафічні і телефонічні лінії, які находять ся тепер під державним зарядом.

4. Поменшити о половину королївську ґвардію і державну поліцію.

ДО ВІДОМА ЧЛЕНАМ ВІННІПЕҐСЬКОГО ВІДДІЛУ Р.З.Т.

Отсим повідомляєть ся всіх членів вінніпеґського відділу Р.З.Т., що місячні збори членів відбудуть ся в Укр. Роб. Домі **в неділю, 3. грудня о год. 2.30 по полудни.** Просить ся всіх членів, як також тих, які бажають стати членами Робітничого Запомогового Товариства, прибути на сі збори точно на час. Заряд.

ЗЇЗД КОМ. ПАРТІЇ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Дня 10. вересня в місті Мукачеві відбув ся зїзд Коморґанізацій Карпатської України, на котрім було 110 делеґатів. На тім зїзді обговорювали ся справи, які відносять ся до революційного руху карпаторуських робітників і хліборобів. Принято житєву акційну програму, яка вказує пролетаріятови і малоземельним селянам дальшу тактичну дорогу в боротьбі проти капіталістичного гнету.

Не дивлячись на віковічне рабство, яке витиснуло своє пятно на пролетаріятови Карпатської України, страшна темнота, некультурність, 60 процентовий анальфабетизм, страшна нужда — К. П. сеї країни розростаєть ся і охоплює більшу половину всего населеня. Із всіх трудящих людий припадає на землеробів та скотоводів 70 процент. 15 процент творять фабричні робітники, які творять хребет Комуністичної Партії, а 15 процент се робітники ріжних ремісничих заводів. Тому то питанє лісів, пасовиськ, землі і питанє заробітної платні — се є найважнійше поле, на котрім бореть ся Компартія.

Ось деякі жаданя, за які партія в найблизшій будучности провадитиме боротьбу:

"Жадаємо переведеня аґрарної реформи, хоча-б у таких розмірах, як в Чехії і Моравії, а в першу чергу розділеня маєтків ґрафа Шенборна поміж безземельних і малоземельних хліборобів безплатно.

Жадаємо конфіскації земель тих власників, які сидять в чужих державах, і щоби ті землі передати безплатно бідному хліборобському народу.

Обявляємо боротьбу проти всякої лихви, але в першу чергу проти державної, і доти, доки не знижать ціни державних продуктів: дерева, соли, тютюну, почти, зелізної дороги і инших продуктів, до крайности супротивлятимемо ся проти всяких намірів, бажаючих знизити заробітну плату робітників.

Партія повинна обороняти арендаторів помешкань і ми не сміємо допустити, щоби пролетарські родини були викидувані з кватир під голе небо".

Дальші жаданя: заборона вивозу споживчих продуктів, знесенє покордонного цла, жаданє контролї над продукцією і консумцією, та розвитя робітничих спілок на орґани загальної продукції та консумції, робітничої контролї над касами хорих, і богато инших є також злободневними жаданями К. П. Підк. України.

Для успішного переведеня сеї акційної програми в житє партія буде уряджувати аґітаційні тижні. (За "Н.П.").

ЦАРГОРОД, 13. листопада. — Редактор опозиційної ґазети "Саба" Алї Кемаль Бей, якого турецький воєнний суд засудив за зраду держави на кару смерти через повішенє, зістав убитий на дорозі турецькими женщинами, коли його ведено на шибеницю.

Алї Кемаль Бей був великим прихильником аліянтів і виступав проти турецьких націоналістів.

ВИРІЗУЮТЬ ЩЕ ОДНУ БОЛЯЧКУ.

Голова соціяльного виховання У.С.Р.Р. нарешті видав наказ про ліквідацію всіх ешіботів, хедерів і инших релігійних єврейських шкіл. Справа ся давно назріла і владно вимагала такого рішеня.

"Єврейська вулиця" — а такою на Україні була і є сила місточок і передмість — є справді якимись авґієвими стайнями, притулком націоналізму, релігійних забобонів, побутових пережитків старовини. Може нігде, як там, ідеольоґічна влада жерців бога має таку силу над свідомістю мас.

Релігійні школи, що істнували до останного часу і припиняють своє істноване лише зараз — се жерела концентрованого націоналістичного чаду, "месіяністичного" дурману, що ним єврейські робітники і ремісники задурювали ся цілі сотні років.

Сей дурман, що оточував німбом "вибраности" єврейський нарід, що клав межу між працьовником — Євреєм і трудящими инших національностий — не в малій мірі сприяв тому антісемітизмови, який був улюбленою зброєю в руках російських поміщиків, петлюрівських отаманів, польської шляхти — чорної сотні всіх часів і народів. Фанатики єврейського націоналізму, єврейські буржуї і "ватажки родів" протягом сотень років лили воду на млин чорної сотні.

Антисемітизм і погроми в рівній мірі жерелами мали зоольоґічний націоналізм чорної сотні, що використовувала темноту селянства і міщанства — з одного боку, а з другого — націоналістичну обмеженість, релігійний фанатизм, забобони, що кублили ся на "єврейській вулиці". Зрозуміло, що справа вимагала хірурґічної операції. І Наказ Головсоцвих се робить. Таким чином не тільки ліквідуєть ся небезпечне жерело забобонної ідеольоґії, релігійної отрути — але робить ся крок до ліквідації найпаскуднійшої болячки залишеної нам "культурними" попередниками — болячки антисемітизму.

ЖНИВА НА ЦІЛОМУ СВІТІ.

В Европі жнива випали гірше, як в минулому році, поза Европою натомість лучше. В Франції і Італії зібрано о одну пяту часть менше пшениці і жита, як в минулому році, подібно і в Німеччині. Ячмінь, овес і картофлі випали ліпше. В Р.С.Ф.С.Р. жнива дали 32 міліони тон а не, як раньше сподівались, 46½ міліона тон. Тому теж і Р.С.Ф.С.Р. буде мусіла закупити за кордоном збіже. Поза Европою жнива випали кориснійше. Пшениці і жита є стільки, що в минулому році, вівса і ячменю вродило о 10 процент більше, знаменитий був урожай рижу в Азії. Отже надвишки Америки і Азії могли би заспокоювати потреби Европи. Але стан европейської валюти унеможливлює імпорт з Канади чи Індії. Се очевидно впливає на народне господарство позаевропейських країв.

НОВА КНИЖКА! -- НОВА КНИЖКА!

Що тільки появила ся з друку і продаєть ся дуже цікава книжка для кождого робітника і робітниці п. н.

КАРЛ МАРКС

ЙОГО ЖИТЄ І ДІЯЛЬНІСТЬ.

Написав Ю. Стєклов.

Книжка вийшла накладом "Космоса" в Берлїні, під редакцією Е. Касяненка. Надрукована в малім вигіднім форматі, на книжковім папері і обнимає 110 сторінок друку. Поділена на такі розділи: 1. Роки підготовки. — 2. Вироблене нового світогляду. — 3. Революція 1848—49 року. — 4. Період реакції. — 5. Інтернаціонал. — 6. Сприяне соціялістичному рухови в подиноких краях. — 7. Дещо про особисте Марксове житє. — 8. Значінє Маркса в науці.

Ціна тільки 25 центів.

Замовленя посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard & McGregor Sts. — — Winnipeg, Man.